

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 5. septembra.

V državnem zboru čulo se je večkrat, da naš diplomatični zastop ni baš najboljši in kdor čita trgovske pogodbe, sklenene mej našo državo in inozemskimi deželami, preveril se je gotovo, da se te pogodbe opirajo na jako površno, mnogokrat uprav na popolnoma napačno informacijo, da je v njih premalo skrbjeno za naše koristi, da so pa okna in vrata odprta raznim dvoumnostim in lukavostim.

Tako je menda bilo tudi v Belemgradu. Prejšnji poslanik Khevenhiller imel je sicer važno ulogo, da je pri Pirotu ustavil zmagonosne Bolgare, vender mu ta zapovedana epizoda ni mogla zagotoviti sedeža. Ostavil je Beligrad in na njegovo mesto bil je imenovan Hengelmüller. A tudi poslednji se ni dolgo obdržal. V tej zadevi piše se z Dunaja navadno dobro poučenemu „Novemu Vremenu“:

„Dunajski krogi sedaj najbolj dolže bivšega poslanika Hengelmüllerja, da je on kriv, da je Avstrija izgubila v Srbiji svoj upliv. On se je preveč udal naprednjakom, tesno sprijaznil se z Garašninom, ostale stranke pa preziral. Početkoma klanjal se je Nataliji, pozneje jo je mrzil.

Sedaj nameravajo na Dunaji s Thömmelom pridobiti si prejšnji upliv. Tukaj visoko cenijo spretosti in sposobnosti novega poslanika. Thömmel je pomadjaren Slovák, ki slovanstvo mrzi, kakor ga samo odpadnik mrziti more. Na diplomatsko prizorišče stopil je za krivošijskega ustanka 1869. l., kajti takrat poslali so ga v Črnogoro. S Cetinja je pošiljal tajna izveštja. L. 1876. obiskal je kneza Nikolo v Ostrogu v Hercegovini ter ga skušal pregovoriti, da se povrne s pretvezo, da bode Hercegovina združena s Črnogoro v sporazumljenji z Avstrijo. Poskušal je v Črnigori napraviti avstrofilsko stranko, obečajoč zlate gradove, ako Črnogora stopi v Avstrije območje. V Beč poročal je celo že o svojih uspehih. Ko je pa vse to prišlo na dan, moral je ostaviti Cetinje. Dunajska vlada premestila ga je v Perzijo. Od ondot odpovedan, bilo mu je ponujeno mesto v Belemgradu. Vsprejel je ponudbo s pogojem, da se odobri njegov program in da se mu da na razpolaganje zadosten dispoziციjski fond. Program njegov je bistveno ta:

Avstrija more Srbijo pridobiti samo tedaj, ako pokaže sočuvstvo za vse njene težnje, to pa ne samo v Makedoniji, ampak tudi v Bosni in Hercegovini. Thömmel bil bi pripravljen Srbiji ponuditi tudi pridruženje okupovanih dežel, ako bi se udala v trgovinsko zvezo z Avstrijo ter bi svojo vojsko podredila avstrijskemu vodstvu. S tem programom je najbrže v zvezi, da Milanovi Dunajski prijatelji govore, da bi Avstriji koristno bilo, izročiti Srbiji Bosno in Hercegovino s pogojem, da se Milanu odstopi vrhovno poveljstvo srbske vojske. Kar se tiče srbskih političnih strank, bode se Thömmel držal radikalcev; naprednjake in liberalce bode preziral. Thömmel šteje izmed pristašev radikalne stranke prijateljem Avstrije Gjaja, svetnika v ministerstvu vnanih zadev, o katerem tudi dopisnik sumi“.

Te kratke črte rišejo precej markantno Thömmelovo sliko. Mož je izvestno premeten in se razlikuje od drugih avstrijskih diplomatov. Odločilni krogi gotovo stavijo velike nade vanj, to je menda tudi uzrok, da je jedva stopivši na Belgrajski tlak, bil tako sijajno odlikovan.

Volilni shod v Novem Mestu

Iz Novega Mesta 3. sep. [Izv. dop.]

Včeraj ob 7. uri zvečer obdržaval je naš državni poslanec prof. Šuklje volilni shod. Odkar ima on državnozborni mandat, ima hvalevredno navado redno in temeljito poročati o svojem delovanju v državnem zboru in tudi povpraševati svoje volilce o daljnjih njegovih težnjah. Naši volilci se doslej neso posluževali pravice, ki jo ima vsak volilec svojemu poslancu nasproti. Vršilo se je dosedaj vse nekako tiho in oficijonalno, če prav je marsikateri skrivaj svoje želje izražal. Menda je to posledica gospodarske mizere naše, ki nas je tako daleč pripravila, da nas tudi najlepše besede poslančeve ne predramijo več iz letargije. Zasluga prof. Šukljeta pa je, da vsaj za nekatere točke dolenjskega gospodarskega programa zna ohraniti naše zanimanje osobito za — imenujmo zopet jedenkrat staro strašilo — za dolenjsko železnico. Govorilo se je že pred shodom, da imamo nekaj posebnega izvedeti. Zanimanje je torej privelo včeraj okoli 100 volilcev na shajališče.

G. poslanec razlagal je v poldrugo uro trajajočem govoru o težavnem stališču avstrijskega politika, o potrebi reforme v davčnem sistemu, o nepravični razdelitvi državnih podpor in prišel tako na Dolenjsko. Zanj se je mnogo trudil sad truda slovenske delegacije in precej tudi njegovega bil je povišanje zneska na popravilo cest na 43000 gld. Trudil se je tudi na vse strani, javno v govorih, v ministerskih pisarnah in posvetujoč se z izvedenci o dolenjski železnici. Razložil nam je na to znani svoj načrt, katerega je krepko izvrševati začel s tem, da je stavil predlog v deželnem zboru o deželnem prispevku v znesku pol milijona. Po njegovem mnenju bode ta načrt popolno izvršljiv, če privatni udeleženci na Kranjskem k stavbinskemu kapitalu pripomorejo z zneskom 400000 gld. in to bi se dalo doseči, če ne pozabijo svojih interesov najbolj prizadeti krogi: knez Auersperg, alpinska-montanska družba in Ljubljanska hranilnica. Poleg tega naj bi delale tudi občine s tem, da povišajo v ta namen nekoliko naklade ter nabirajo fonde v ta namen. To store tem lagje, ker se je od lanskega leta deželna naklada zmanjšala za 13%. Od države dal se bode doseči prispevek v znesku 4 milijonov, ki naj bi se v proračun postavil v petih anutetah po 800000 gld. Gospod poslanec je skrbno poizvedoval v trgovinskem ministerstvu in zagotovilo se mu je, da je nada, da se bode, če bode naša država dotlej obvarovana vojne nesreče, prvi znesek v proračun postavil že l. 1891. Se samostalnim predlogom pa se bodejo naši poslanci gledé dolenjske železnice oglašili že l. 1890. (Živahno odobravanje.)

Nekaj je torej slovensko poslanstvo doseglo v gospodarskem oziru. Skušalo bode z naprej delati na to, da se tudi na Dolenjskem ustanovi strokovna obrtna šola. Večji pa je bil moralni uspeh naše delegacije, ki se je dosegel osobito z neko mej vsemi poslanci vladajočo jedinstvo. V tem oziru je seveda mračen pogled na domovino. „Naša bodočnost“, pravi govornik, „je izgubljena, če bodemo moči trčili v tistem odurnem bratovskem prepiru. Jaz sem po svojem mišljenju in po svoji preteklosti naprednjak. Pa čem bolj proučevam razvoj človeštva, tem bolj uvidevam

LISTEK

Blóдне duše.

Roman.

Češki spisal Václav Beneš-Třebizský, preložil I. Gornik.

Prvi del.

XVIII.

(Dalje.)

Nad župnijo Okrouhelsko preletel je Božič hitro, tako, kakor bi se lesene dvojne strehe niti ne dotaknil. Le pri jednom oknu v tihem, prostranem poslopji videti je bilo, da se je ustavil, potrkal na steklo, pogledal za hip noter, poljubil belo čelo mladega moža, pogladil senci mladega duhovnika, nekaj mu zašepetal ... morebiti spomin izpod očetne strehe, kjer v tem svetem trenutku kleči majka, sama, samotna in moli za njega k novorojenemu Jezusu, kakor ume materino srce najvročje in najljubezniveje.

Prinesel mu je od onod pozdrav. Kako se je smehljaj, kako mu je blede, prozorni obraz v lahki rudečici zarudeval, kako se mu je žarilo oko l. . .

Škoda, da je tako hitro letel!

Mladi duhovnik gledal je skozi odprto okence v gozdove, kakor bi ga hotel poklicati — vzdušnega, tajinstvenega posla božične radosti, kakor bi hotel pritihniti k sebi tesno in dovolj blizu na mlade prsi.

Bil je zadnji dan leta. Zlatorudeča zarja posvetila mu je na pot v globoko, brezdanjo propast minulosti. Glave črnih lesov so kar gorele; — zmrazil sneg lesketal se je kakor belo atlasno krilo posuto z biseri, in jata črnih ptičev preletavala se je po čistem vzduhu, kakor bi niti pričakati ne mogli, da bi pokopali staro leto. Ob jednom čulo se je od gozdov krokanje v zboru: gavrani vadili so si grla za pesen pogrebno.

Kedar se baje novo leto menja s starim, poje vse gozdno prebivalstvo uvodno pesen. Krokanje vran, skovikanje sov, kričanje čukov, krakot gavrano — si li more kdo misliti bolj romantiško uvodno pesen? Noben vladar vsega sveta ne more se ponašati s tako, ako jezdi v vsi slavi v mesto! In če zašumijo k temu še gozdje z globokim, temnim basom, in vetri dajo takt, da se vse do korenin trese, da se vse zavrti v čudovit, vrtinčast rāj, si-li more kdo misliti razkošnejšo mašk. rado?

In ko zjutraj ustajajo v Podlesji, povprašujejo drug drugega: „Ali ste slišali pri vas?“

„Kaj bi ne bili slišali!“

„Mislim sem, da nam bo odneslo streho.“

Okrouhelski gospod kaplan sedel je zopet nad polo papirja in pisal — skrbno. Včasih pogledal je v velikansko knjigo, ki je ležala pred njim odprta na mizi. Bilo je staro sveto pismo iz nekdanje tiskarne Melantrichove. Delal je po vsem soditi novoletno popoved.

Ko pa je zarja v polnem pramenu prisnila v sobo, da je popir zarudel, in da je črna pisava bila videti, kakor da prehaja v rudečo, odložil je pero, ustal, stopil k oknu in pogledal gozde, nad katerih glavami se je polagoma razvijal rožnat, poluprozozen zavoj, kakoršnega včasih polagajo v rakev na obraz mladostne mrtve neveste.

Zunaj na hodniku začuli so se najedenkrat hitri koraki. Preden se je gospod kaplan ozrl, odprle so se dveri v sobico, in na pragu se je prikazala vitka postava mlade devojke. Videti je bilo, kakor da bi se bila za hip prestrašila. Povesila je tudi glavo globoko, kakor bi ne mogla prenesti bliščečo žarke ožarjujoče brezdanji grob poslednjega dne v letu. (Dalje prih.)

kako potrebno je ljudstvu krepko versko prepričanje. Podpirati moramo torej duhovenstvo v njegovem vzvišenem poklici. Njihovo eminentno veljavo v narodnem boji vsi priznavamo in srčno rad podam vsekdar desnico duhovniku soborilcu. Ali obratiti se moramo proti tistemu pretiranemu in slepemu fanatizmu, ki vso posvetno kulturo zaničuje ter hoče in hoče vse podvreči svojemu brezmejnemu gospodstvu. (Dobro!)

Govornik govori o radikalizmu v politiki. Tudi njemu priznava nekaj opravičenosti. Le nekaj se mu stodi: Radikalizem, kateri šovinizem vzgaja in narod do nevhvaležnosti proti najboljšim svojim možem zapeljuje in takoj kliče: izdajstvo, če kdo svobodno svoje prepričanje javlja. On se nadeja, da se bode v bodočem deželnem zboru jedino postopalo. Če pa bode uvidel, da mu to ne bode mogoče, ne da bi delal proti svojemu prepričanju, potem raje položi svoj mandat.

Glede šolskega vprašanja je on prepričan, da sedanji šolski zakon potrebuje preosnove. Treba mu je premembe v narodnem oziru. Treba je pozitivnega in jasnega določila, ki nam bode varovalo narodnost našo v ljudskih šolah v vseh slovenskih pokrajinah. Tudi proti ločitvi šole po veri nema pomislekov, ali kdor misli, da se bodejo dale razmere, kakor so bile v konkordatnem času, reaktivirati, in kdor misli, da bode učitelj zopet kdaj mežnavil in na mizo nosil, ta ne pozna razmer in se moti.

Govornik končno pobija nazore onih, ki mislijo, da bi bili naši poslanci bolje storili, če bi bili stopili v opozicijo. Mi ne smemo pozabiti časov pred Taaffeom. Ali če nas bode narodna čast silila, tedaj bodemo tudi ulogo v opoziciji prevzeil z odločnostjo. (Živahno odobravanje in ploskanje.) (Konec prih.)

Občni zbor „Narodne šole“.

Okolu tri četrt na poldan otvori zborovanje „Narodne šole“ nje predsednik g. Stegnar Feliks. Pozdravi obilno zbrane ude ter pravi, da s svojo navzočnostjo svedočijo, da se zanimajo za delovanje „Narodne šole“ in za šolstvo sploh, kar je osobito za g. učitelje najlepše priporočilo. Dalje meni, da je poleg duhovskega stanu najvažnejši učiteljski stan za omiko in vzgojo. Zato naj se v dobrem značaju strinja vse učiteljstvo! V svojem 17letnem delovanju je „Narodna šola“ mnogo dobrega za šolstvo sploh storila, dasiravno se odbor noče s tem po našati pred svetom.

Da je odboru bilo možno za prosep slovenskega šolstva tako blagonošno delovati, zahvaliti se je požrtvovalnosti častitih društvenikov in dobrotnikov. Vsem hvala in slava!

Da se je pa odboru posrečilo delovati v tem zmislu, se je pa nam v prvi vrsti zahvaliti dobrotljivosti in milosti presvetlega cesarja. Zato pozivam, da zakličete trikratni „Sláva“ našemu premilemu cesarju Franu Josipu! (Trikratni slavaklici.)

Na to poroča o društvenem delovanju tajnik g. Ivan Govekar nastopno:

Slavno društvo! Pri občnem zboru dne 5. oktobra predlanskega leta je bil soglasno voljen stari odbor in ko se je konstituiral, izročilo se je upravnistvo tudi prejšnjim funkcionarjem, vsled tega je bil odbor tako-le sestavljen: Gg. Stegnar Feliks, načelnik; Žumer Andrej, namestnik; Močnik Matej, blagajnik; Govekar Fr., tajnik; Funtek Anton, Podkrajšek Henrik, Praprotnik Andr., Praprotnik France, Tomšič Ivan, odborniki.

Izmej teh je 7 Ljubljanskib, 2 pa sta vnania odbornika. Po pravilih (§ 9. a) mora vsaj 6 odbornikov v Ljubljani bivati.

Tudi za pretečeno XVII. društveno leto ostal je odbor nespremenjen, ker radi slavnostnega koncerta na čast 40letnice presvetlega cesarja ni preostajalo časa, da bi se bila vršila glavna redna skupščina, dasi je bil odbor pripravljen društveni račun predložiti in o svojem delovanju poročati. Odborovo poročilo sega torej nazaj v leto 1888i. n 1889. zato mi je dolžnost, da važnejše zadeve „Narodne šole“ spojim — kolikor je to možno — v skupno izvestje in narišem v kratkih potezih odborovo delovanje za dveletno dobo.

Odborovih sej, razun one dne 6. junija 1888, o kateri je prinesel „Učiteljski Tovariš“ obširneje poročilo in pri kateri se je določilo, da se v proslavo 40letnice Njega velečastva obdaruje 30 ljudskih šol z ruskim računalom, s pripravo za pojasnovanje drobcev in z zbirko stereometričnih teles, ni bilo sklicanih. Niti uloge in prošnje društveni-

kov, niti običajna opravila utemeljena v pravih niti rešitve mnogoterih zahtev in naročil neso dali povoda, sklicevati odbora v posvetovanje.

Delavnost odbora raztezala se je zgolj na naročevanje in kupovanje šolskega blaga, uknjiženje dohodkov in stroškov ter razpošiljanje raznih učil, poleg tega je bilo tudi precej dopisovanja in nekoliko ulog za podelitev podpor v društvene namene. Ta opravila pripadajo največ funkcionarjem, ki so storili, kar je bilo v njihovi moči, da so zadovoljili častite društvenike.

Opravila je največ v prvem četrtletju. Tu prihaja „Narodni šoli“ skoro vsak dan kako naročilo, katero je treba radi nujnosti navadno takoj rešiti. Pri taci okolišnih tudi z najboljšo voljo načelnistva skoro ni mogoče, gospodov odbornikov k sebi sklicevati, kar bi se moralo teden za tednom zgoditi. Rešitev tekočih opravil izročena je torej opravnistvu, ki je ukljubo vztrajnosti in požrtvovalnosti mnogokrat v zadregi častitim društvenikom ustreči, osobito kadar gre za obilnejša vračila in podpore, društvena zaloga pa začenja pojemati in blagajnica hirati na — sušici.

Da se slavni zbor uveri rečenega, bodi še povedano, da je bilo od oktobra do januarja 1888 postreženih 83 članov, in v isti dobi pretečenega društvenega leta ravno toliko. Proti koncu šol. leta upravni odborniki večinoma počivajo z malimi presledki.

(Dalje prih.)

Imenik podružnic sv. Cirila in Metoda.

(Konec.)

II. Štajersko.

1. Celjska: Prvomestnik dr. Ivan Dečko, odv. kandidat, pokrovitelj 4, ustanovnikov 8, letnikov 41, skupaj 53.

2. Mariborska: Prvom. Jožef Rapoc, posestnik, pokrovitelj 1, ustanovnikov 11, letnikov 18, skupaj 30.

3. Graška akademiška: Prvom. Josip Rakež, drd. medicine, ustanovniki 3, letnikov 75, podpornikov 5, skupaj 83.

4. Ptujška: Prvom. o. Benko Hrtiš, gvar-dijan, pokrovitelja 2, ustanovnikov 17, letnikov 37, podpornikov 40, skupaj 96.

5. Šaleška dolina pri Soštanji: Prvomestnik Ivan Kačič, c. kr. notar, ustanovnikov 5, letnikov 42, podpornikov 7, skupaj 54.

6. Vuhred: Prvom. Mart. Kocbek, c. kr. beležnik, pokrovitelj 1, ustanovnikov 7, letnikov 10, podpornikov 32, skupaj 50.

7. Graška izvanakademiška: Prvom. Fran Bradaška, gimn. vodja v p., ustanovnikov 9, letnikov 25, podpornika 2, skupaj 36.

8. Braslovče: Prvom. Fran Prislan, posestnik, ustanovnikov 9, letnikov 63, skupaj 72.

9. Gornjigrad: Prvom. Lovro Potočnik, dekan, ustanovnikov 19, letnikov 30, podpornikov 58, skupaj 107.

10. Konjice: Prvom. dr. Dragotin Prus, zdravnik, ustanovnikov 15, letnikov 38, podpornikov 36, skupaj 89.

11. Sevnška: Prvom. Fran Vršec, c. kr. notar, ustanovniki 4, letnikov 34, podpornikov 7, skupaj 45.

12. Žalec pri Celji: Prvom. Valentin Par, župnik, pokrovitelj 1, ustanovnikov 13, letnikov 50, podpornikov 72, skupaj 134.

13. Šmarijsko-Slatska: Prvom. Fran Skaza, graščak, ustanovnikov 5, letnikov 47, podpornikov 20, skupaj 72.

14. Zidani most in okolica: Prvomestnik Karol Gmeiner, župnik, ustanovnikov 14, letnikov 104, podpornik 1, skupaj 119.

15. Slovenjgradec in okolica: Prvom. Anton Ostrožnik, župnik, ustanovnikov 14, letnikov 96, podpornikov 6, skupaj 116.

16. Lehen: Prvom. Jarnej Pavlič, posestnik, ustanovniki 4, letnikov 54, podpornikov 14, skupaj 72.

17. Sv. Jurij ob južni železnici: Prvomestnik: Ignacij Rom, kapelan, skupaj 51.

18. Ponikva: Prvom. Fran Podgoršek, župan, ustanovnikov 5, letnikov 36, skupaj 41.

19. Rečica v Savinjski dolini: Prvom. Anton Turnšek, trgovec, ustanovnika 2, letnikov 33, skupaj 35.

20. Ormožki okraj: Prvom. dr. J. Gršak, c. kr. notar, pokrovitelj 1, ustanovnikov 12, letnikov 60, skupaj 73.

21. Velika Pirešica: Prvom. Jarnej Vob, župnik, letnikov 43, podpornikov 32, skupaj 75.

III. Koroško.

1. Celovec in okolica: Prvomestnik Janez Wieser, župnik, ustanovnikov 8, letnikov 54, podpornika 2, skupaj 64.

2. Beljak in okolica: Prvomestnik Matija Wutti, posestnik, ustanovnikov 19, letnikov 43, podpornikov 187, skupaj 249.

3. Zilska Bistrica: Prvom. J. Katnik, posestnik, ustanovniki 3, letnikov 48, podpornikov 100, skupaj 151.

4. Kotmaraves in okolica: Prvomestnik Matija Prosekar, posestnik, ustanovnik 1, letnikov 32, podpornikov 147, skupaj 180.

5. Pliberk in okolica: Prvom. J. Kraut, posestnik, ustanovnikov 6, letnikov 65, podpornikov 152, skupaj 223.

6. Apače: Prvom. Anton Božič, posestnik, ustanovnik 1, letnikov 52, podpornikov 66, skupaj 119.

7. Št. Kancijan in okolica: Prvom. Janes Silan, posestnik, ustanovnika 2, letnikov 52, podpornikov 138, skupaj 192.

8. Tolsti vrh in okolica: Prvom. Dominik Kotnik, posestnik, ustanovnik 1, letnikov 52, podpornikov 31, skupaj 84.

9. Št. Janž v Rožni dolini: Prvom. Mart. Štih, posestnik, ustanovnik 1, letnikov 59, podpornikov 85, skupaj 145.

10. V Habru pri Medgorjah: Prvom. Mat. Drobivnik, posestnik, ustanovnik 1, letnikov 36, podpornikov 59, skupaj 96.

11. Črna in okolica: Prvom. J. Petek, posestnik, skupaj 200.

IV. Primorsko.

a) Goriško.

1. Goriška: Prvom. Vekoslav Spinčič, profesor, ustanovnikov 15, letnikov 85, podporniki 3, skupaj 103.

2. Šempas: Prvom. Ivan Kodre, vikar, ustanovnika 2, letnikov 19, podpornikov 9, skupaj 30.

3. Ajdovska z okolico: Prvom. Ivan Dugulin, župnik, ustanovnik 1, letnikov 46, podpornikov 7, skupaj 55.

4. Kobarid: Prvom. Andrej Jekše, dekan, pokrovitelj 1, ustanovnikov 9, letnikov 19, podpornik 1, skupaj 30.

5. Bolec: Prvom. Simon Gregorčič, vikar, ustanovnikov 6, letnikov 39, podpornikov 46, skupaj 91.

6. Dornberg, Prvačina in Gradišče: Prvom. Filip Kramar, župnik, letnikov 31, podpornikov 110, skupaj 141.

7. Cerkljanski okraj (Cerkno): Prvom. Josip Jeran, dekan, letnikov 31, podpornikov 51, skupaj 82.

8. Briska: Prvom. Lovro Juvančič, župnik, ustanovnikov 7, letnikov 19, podpornikov 26, skupaj 52.

9. Goriška ženska: Prvom. Josipina Premrou, skupaj 58.

10. Naklo na Krasu: Prvom. Avg. Praprotnik, skupaj 80.

b) Trst.

1. Tržaška moška: Prvom. Mate Mandič, deželni poslanec, pokrovitelji 3, ustanovnikov 40, letnikov 175, skupaj 218.

2. Tržaška ženska: Prvom. Ljudm. Mankoč, pokroviteljica 1, ustanovnic 13, letnic 153, skupaj 167.

3. Sv. Ivan v Vrdeli pri Trstu: Prvom. Ivan M. Vatovec, trgovec, ustanovnikov 8, letnikov 52, skupaj 60.

4. Greta pri Trstu: Prvom. Drag. Martelanec, zasebnik, ustanovniki 3, letnikov 75, podpornikov 18, skupaj 96.

c) Istra.

1. Podgrad: Prvom. Anton Rogač, dekan, pokrovitelja 2, ustanovnikov 7, letnikov 42, podpornikov 6, skupaj 57.

Družba sv. Cirila in Metoda torej šteje o IV. skupščini 85 podružnic.

Družbenikov je naznanjenih: za Kranjsko (4 pokrovitelji pri vodstvu): Pokroviteljev 21, ustanovnikov 336, letnikov 1422, podpornikov 600, skupaj 2379;

za Štajersko: Pokroviteljev 10, ustanovnikov 176, letnikov 936, podpornikov 383, skupaj 1505;

za Koroško: Ustanovnikov 43, letnikov 493, podpornikov 1259, skupaj 1795;

za Goriško: Pokrovitelj 1, ustanovnikov 40, letnikov 289, podpornikov 253, skupaj 583;

za Tržaško: Pokrovitelji 4, ustanovnikov 64, letnikov 455, podpornikov 18, skupaj 541;

za Istro: Pokrovitelja 2, ustanovnikov 7, letnikov 42, podpornikov 6, skupaj 57.

Skupaj: Pokroviteljev 38, ustanovnikov 666, letnikov 3637, podpornikov 2519, skupaj 6860.

Opomba: Pri onih podružnicah, ki svojih udov neso specifikovale, prištelj smo jih podpornikom.*)

*) Slavno vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda naj blagovoli v bodoče čuvati ravnopravnost in nam priobčevati svoja izvestja istodobno, kakor „Slovenec“, kajti s sedanjim načinom se ne moremo spoprijazniti. „Slovenec“, ki prvi dobiva rokopis, je toli brezoziren, da nam je predstoječi konec predvčeraj poslal še le ob 4. uri popoldne, da ga isti dan nismo mogli priobčiti. Zakaj se je tako zgodilo, je pač lahko umljivo. Uredništvo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 5. septembra.

S programom **dalmatinske** narodne stranke bavijo se tudi ogerski listi zlasti opozicijski. Načelno neso proti priklapljenju Dalmacije Hrvatske, samo to jih jezi, da program ne govori nič o ogerskem državnem pravu, temveč le o hrvatskem, in da Dalmatinci zahtevajo še priklapljenje Bosne. Na ta način bi se osnovala jugoslovanska država pod Habsburško dinastijo, v kar pa Madjari ne morejo privoliti. Jeden opozicijskih listov pa piše, da bi se pridružila Dalmacija in Bosna ogerski kroni in ogerska država bi bila potem tako velika, kakor je bila pod Hunyadom.

Gališki demokratje ne bodo v deželnem zboru več le kritikovali postopanja večine, temveč hočejo staviti tudi konkretne predloge in nasvete. Zaradi tega se pa hočejo o posamičnih vprašanih sporazumeti z Rusini. Posebno se hočejo potegovati za zboljšanje šolstva in ugovarjati uvedanju verske šole. Le šola nezavisna od upliva plemenitašev in duhovenstva, mislijo demokratje, more kmeta toliko duševno povzdigniti, da ne bode več slepo orodje „žlahte“.

Vnanje države.

Ruski listi dolže Avstrijo, da ovira povratek **srbske** kraljice Natalije v Beligrad. Avstrijska diplomacija bi rada iz Srbije naredila drugo Bolgarijo in zaradi tega pa ne sme Natalija domov, ker je Rusinja.

Francoški minister notranjih zadev Constans je odstavil méra osemnajstega Pariškega arrondissementa slikarja Emila Bina, ki je preveč naklonjen Boulangerju. V tem arrondissementu hoče namreč kandidovati Boulanger in je zatorej vladi ležeče na tem, da dobi méra, na katerega se bode mogla zanašati.

Nemški državni zbor ima pričakovati, da se mu v prihodnjem zasedanju predlože razne predloge o pomnoženju vojaštva. 15. voj se bode razdelil v dva voja, v ta namen se bode pa osnovalo nekaj novih polkov, da bodeta voja tako velika, kakor so drugi.

Koncem tega meseca bode v Aduvi Menelik kronan za **abesinskega** kralja. Italija pošlje k tej slavnosti v Abesinijo deputacijo višjih častnikov.

Vladar **kongijske** države, belgijski kralj Leopold, je imenoval visoki svet za kongijsko državo. Ta svet bode kasacijsko sodišče in prizivno sodišče v prepirnih zadevah, kadar gre za več nego 25.000 frankov; v administrativnih zadevah bode dajal sovete. V ta svet je poklicanih 14 belgijskih pravnikov, jeden angleški odvetnik, švicarski konzul v Bruselji in jeden ruski profesor.

Izlet „Sokola“ Ljubljanskega, Tržaškega, Goriškega in drugih južnih društev v Divačo.

(Konec.)

Došli so nasledni telegrami:

Nabrežina. — Kako sem se veselil koj pri prvi misli za današnji narodni praznik! — Pa leto dni dolga bolezen mi je branila slednje delo zanj, kakor i udeležbo in veselje danes mej Vami! Bog daj dober uspeh! Pobratimstvo z žilavimi Sokoli in vzgled njihovega dejanskega domoljubja rōdi prihodnje mej nami na branikih domovine jekleno voljo, da bomo „tvrdi in neizprosni“ za pravice našega jezika in pri brambi najmanjše pedi naše svete, rodne zemlje! Družimo se, spoznavajmo se in krepimo se za vstrajno in napredno narodno delo! Živela Slovenija! Živili Slovani! Ivan Resman.

Ormož. — Zbranim gojiteljem narodne moči in vedrega duha, divnim Sokolom kličejo: Živio! Na zdar! Ormoški Slovenci.

Ljubljana. — Narod s takimi močmi, kakor je danes na kršnem krasu, ne zamre nikdar. Kličejo zato vrlemu „Sokolu“ in slavnemu občinstvu najsrčnejši: Na zdar!

Rudolf Dolenec, Furlan, Pirc, Debelak, Lunaček, Trost, Stijasni, učitelji sedaj pri vojaških vajah.

Žalec. — Od bistre Savinje kličejo zbranim bratom: Naprej zastava Slave!

Več narodnjakov.

Ptuj. — Vsem pod narodno zastavo zbranim Sokolom in pevskim društvom krepki pozdrav. Naprej zastava Slave! Živi duh slovanski!

Slovensko pevsko društvo.

Velikovec. — Slava Tebi Sokol, kinč narodnih naših društev! Razprostri krila svoje čez vse slovenske pokrajine! Podjunski Slovenci.

Prestranek. — Zbranim na kraških tleh zakličemo: Živeli še mnogo let!

Narodno bralno društvo v Orehku.

Kamnik. — Zbranim izletnikom srčni: Na zdar! Dr. Dereani, Rode, Zadnikar, Novak, Podboj.

Opatija. — Zbranim slovenskim društvom kličevo k današnji slavnosti tisočkratni Živio!

Alešovec, slikar; Tomažič, obrtnik.

Krško. — Bratom onostran Gaberka pospešujočim slovensko zavednost v naši ljubi Avstriji mej prostim narodom, ki je podlaga našega obstanka: trikratna slava! Tone Ferfila.

Ptuj. — Naprej zastava Slave! Živi duh slovanski! Pod tem geslom sveto služimo sveti domovini! Bratski pozdravi od severne meje.

Slovenci s Ptuja in okolice.

Velikovec. — Sokol leti visoko, krila nosi široko! Slava Tebi, slava vsem udeležencem!

Za načelnštvo Škocijanske podružnice: Hočevar.

Domače stvari.

— (Korni poveljnik fcm. baron Schönfeld) pripeljal se je danes zjutraj v Ljubljano nadzorovat 5. brambovski polk.

— (Na Bledu) umrl je v torek c. kr. komornik in umirovljeni major baron Aleksander Lazarini. Truplo prepeljalo se je danes z Bleda v Smlednik.

— (Konfiskacija.) „Edinosti“ zadnje številko zaplenilo je državno pravduštvo zaradi „Političnega pregleda.“

— (Začetek šolskega leta.) Upisovanje na tukajšnji realki vršilo se bode dne 14. in 15. t. m. od 8. do 12. ure in od 2. do 5. ure. Vsprejemni izpit bode dne 16. in 17. t. m. — Na tukajšnjem učiteljski bode zglašanje učencev in učenk dne 13. in 14. t. m., šolsko leto pa se začne s cerkvenim opravilom dne 17. t. m.

— (Okrajna bolniška blagajnica Ljubljanska.) Zdravniki za ta zavod so imenovani gg: dr. Josip Drč in dr. Vinko Gregorič, oba praktična zdravnika, policijski zdravnik dr. Illner in vladni koncipijent dr. Zupanc. — Blagajnikom in knjigovodjo je imenovan in tudi že zaprišežen g. Josip Gecel.

— (Petleten slovanski pijanist.) Dne 30. m. m. nastopil je v narodnem gledališču v Pragi z velikim uspehom petletni slovanski pijanist **Kočalski**. Sviral z veliko sigurnostjo skladbe Mendelssohnove, Rubinsteinove in Chopinove. Koncertoval je že letos v Peterburgu, Moskvi, Varšavi, Parizu in v drugih mestih povsod z velikim efektom.

— (Toplice v Topolšici pri Šoštanji) kupil je g. Moric Klinger, blagajnik pri glavni pošti v Trstu ter misli ouden napraviti kopelj.

— (Premembe v posestvu.) Toplice na Doberni kupil je od dosedanjega posestnika Dubba g. Frohner, posestnik hotela „Imperial“ na Dunaji.

— (V Podkrajju na Vipavskem) bil je županom izvoljen posestnik Ivan Sajovic, svetovalcema pa posestnika Josip Bajec iz Višnja in Jurij Koren iz Podkrajja.

— (Savinjskega Sokola“ občni zbor) vrši se dne 8. septembra 1889 popoldne ob 4. uri v Mozirji (gostilna Kolenc). Vspored: 1. Nagovor staroste. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Poročilo o gasilnem oddelku. 4. Volitev staroste, podstaroste in novega odbora. 5. Slučajnosti.

Odbor.

— (Dijaška veselica v Kranji.) Pretečeno nedeljo priredili so gorenjski dijaki v gorenjski metropoli veselico, ki se je vrlo dobro obnesla. Na programu bil je nagovor odborovega predsednika, petje dijaškega zbora (2 točki), čveterospev, samo-

spev, gledališka igra čitalniških diletantov in končno ples. Čitalniški prostori bili so prenapolnjeni zabava zelo živahna; ples trajal je do ranega jutra. Veselico počastili so s svojo navzočnostjo vsi Kranjski odličnjaki; prišlo je pa tudi več gostov iz bližnje okolice in celo iz Ljubljane, Radovljice in Loke. Jako hvalevredna je bila misel, prirediti veselico na korist Preširnovega spomeniku; čisti dohodek znaša lepo sveto 80 gld., kateri so bili svojemu namenu že izročeni. Da se je veselica v vsakem oziru tako izvestno obnesla, zahvaliti se imamo odborovemu predsedniku, g. abiturientu Kokalju, dalje marljivemu odboru sploh, potem g. pevovodji Potrebinu, solistu g. Pavšek, čitalniškim izbornim diletantom in njih režiserju g. prof. Franketu, končno čitalniškemu odboru, da je dijaške vseskozi tako prijazno podpiral.

— (Razpisano) je mesto zemljiškega knjigovodje pri okrajnem sodišču v Lipnici. Prošnje do 16. t. m.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Peterburg 4. septembra. Car in carica in več članov carske hiše poklonili so jako znatne vsote za bedne Črnogorce.

Rim 4. septembra. V Vatikanu pričakujejo, da se ruski posredovalec Izvoliski povrne v 14 dneh.

Jaroslav 5. septembra. Danes zjutraj ob 6. uri odšel cesar s spremstvom in namestnikom k manevrom. Povratek opoldne. Popoldne pride cesar semkaj ogledat gimnazijo, pletarsko šolo in vojašnice. — Danes po noči bila blizu Jaroslava dva častnika zavrtno napadena in teško ranjena.

Berolin 5. septembra. Kakor „Nord-deutsche“ javlja, bila je udeležba nemških umetnikov za cesarja Viljema spomenik jako živahna. Došlo je 144 načrtov.

London 5. septembra. Strajkujočih delavcev centralni odbor vsprejel pogoje, ki jih je predlagal ladjetesalnice posestnik Lafont in kateri se strinjajo z zahtevami delavcev.

Razne vesti.

* (Gledališče pogorelo.) V Milanu pogorelo je do tal 2. t. m. o polnoči tamošnje Monthaborsko gledališče. K sreči ni zgorel noben človek.

* (Romantično življenje v Siciliji.) Iz Napolja se javlja: Troje roparjev napalo je in do čista oropalo pri Girgenti nemškega vseučilišnika Diera. Roparje so kmalu zasačili in deli pod ključ. — V Palermu ustrelila pak je te dni 16letna krasotica Liceta Leonarda z dovoljenjem očetovim svojega ljubimca, kateri jo je zapeljal in potem pustil na cedilu. Oba in hči sta se po storjenem zločinu sama ovadila sodišču.

Oklic gospodarjem na Kranjskem.

Leta 1890. bode na Dunaji splošna kmetijska in gozdarska razstava.

Razstava bode zavzimala vse panoge kmetijstva in gozdarstva ter bode pristopna razstavljalcem vseh dežel avstro-ogerske države. Nekatere skupine, n. pr. učila in stroji, bodo mejnarodne.

Brezdvomno so časovne razmere take, da zelo teže kmetovalcu obračati pozornost izven svojega delokroga na podjetje, ki zahteva mnogo časa, truda in denarja.

Pa zopet so časovne razmere, katere ne pripuščajo brez oškodovanja važnih interesov, izključiti se popolnoma iz svetovnega prometa in ne udeležiti se prilike za nove kupčijske zveze.

Kranjska s svojimi raznimi pridelki in izdelki mora biti častno zastopana na tej državni razstavi.

Uvažujoč te razmere zmatra c. kr. kmetijska družba kranjska za svojo dolžnost, prevzeti posredovanje za to razstavo, in zato je sestavila v ta namen posebno deželno komisijo, ki obstoji iz podpisancev.

C. kr. kmetijska družba kranjska namerava predložiti na državni razstavi kranjsko kmetijstvo s skupno (kolektivno) razložbo, pri čemer pa bodo pravice vsakega razstavljalca nedotaknene, stroški in trud pa izdatno zmanjšani.

Pozivljemo torej prav prijazno vse kranjske gospodarje, da zglase najkasneje do 1. oktobra t. l. one predmete, katere mislijo razstaviti, da bode potem podpisana komisija v stanu pravočasno vse potrebno ukreniti glede zglasitve in prostora na Dunaji.

V Ljubljani dne 31. avgusta 1889.

Deželna komisija za splošno kmetijsko in gozdarsko razstavo 1. 1890. na Dunaji.

Ivan Murnik m. p.
predsednik.

W. Goll m. p.

Jos. Lenarčič m. p.

G. Pirc m. p.

„LJUBLJANSKI ZVON“
 stoji
 za vse leto gld. 4.60; za pol leta
 gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Loterijske srečke 4. septembra.
 V Brnu: 48, 56, 46, 68, 55.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nebo	Mo- krina v mm.
4. sept.	7. zjutraj	742.6 mm.	16.4° C	sl. vzh.	obl.	12.00 mm.
	2. popol.	742.0 mm.	20.8° C	sl. vzh.	obl.	
	9. zvečer	742.5 mm.	14.6° C	sl. vzh.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 17.3°, za 1.0° nad normalom.

Dunajska borza
 dne 5 septembra t. l.
 (Izvirno telegrafsko poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	83.55	83.55
Srebrna renta	84.35	84.35
Zlata renta	109.95	110.00
5% marcna renta	99.55	99.45
Akcije narodne banke	907.00	907.00
Kreditne akcije	304.10	304.00
London	119.35	119.50
Srebro	9.47	9.48
C. kr. cekini	5.64	5.64
Nemške marke	58.22 1/2	58.25

Št. 6600.

Razpis,
 Pri deželnem odboru kranjskem popolniti je službo
uradnega sluga
 z letno plačo 360 gld., aktivitetno doklado letnih 48 gld., uradno
 obleko in pravico do 6 petletnic po 25 gld., eventualno službo
pomočnega sluga
 z letno plačo 350 gld.
 Prosilci za ti službi naj svoje lastnoročno pisane prošnje z do-
 kazili starosti, šolanja, telesnega zdravja, dosedanjega službovanja in
 da so večji slovenskega in nemškega jezika, izročé
do dne 30. septembra t. l.
 pri deželnem odboru kranjskem.
 Od deželnega odbora kranjskega
 v Ljubljani, dne 4. septembra 1889.

4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	132 gld.	—	kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	174	—	—
Ogerska zlata renta 4%	—	99	60	—
Ogerska papirna renta 5%	—	94	45	—
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	—	—	—	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	123	50	—
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	—	119	50	—
Kreditne srečke	100 gld.	182	—	—
Rudolfove srečke	10	20	—	—
Akcije anglo-avstr. banke	120	134	40	—
Tramway-društ. velj 170 gld. a v.	—	225	75	—

V „Národní Tiskarni“ v Ljubljani
 je izšla knjiga:

Ukrajinske dume.
 Češki spisal E. Jelínek. — Poslovenil Podvidovski.
 Mala 8°, 84 strani. Cena 15 kr., po pošti 20 kr.

! Zadnji teden !
 V Ljubljani, v Lattermannovem drevoredu.
Velika
menadžerija Continental
 z levovim in slonovim gledališčem.

Ob nedeljah in praznikih na dan 3 predstave z
 dresuro in krmljenjem ropnih zverin. Popoludne
 ob 4., 6. in 8. uri. — Ob delavnikih 2 predstavi
 ob 4. in 7. uri popoludne.
 Vsak dan nastop svetovnoznane krotilke zverin
 miss IDUNA.
 (709—2) Spoštovanjem ravnateljstvo.

Tuji:
 4. septembra.

Pri **Mallét**: Lenček iz Sce-
 gedina — Küll, Goldschmidt
 z Dunaja. — Callanes, Kra-
 wut iz Trsta. — Pichler iz
 Deutsch-Landsberga.
 Pri **Slonu**: Kremer iz Bu-
 dimpešte. — Bauman iz Pulja.
 — Innerebner iz Inomosta. —
 Bockenheim iz Grada. —
 Kunstman iz Eggra. — Schön-
 feld iz Grada. — Friedman,
 Löwenthal, Schenker, Klinger
 z Dunaja. — Tomenliniz Za-
 greba. — Medina iz Grada.
 Pri **Avstrijskem cesarju**:
 Edlinger iz Pulja. — Šter-
 bene iz Železnikov. — Ber-
 gans iz Selc.
 Pri **Južnem kolodvoru**:
 Stern z Dunaja. — Stojec z
 Vrhnike.

Na dvorišču g. Kreka na Marije Terezije cesti št. 16,
 nasproti Kolizeju v Ljubljani,
 bodo od nedelje dne 1. septembra naprej
največje produkcije
atletinje Virgine.

Mlada dama se proizvaja v upiranju, vzdigovanju in
 zobnej atletiki. — Čudovita, presenetljiva, neprekos-
 ljiva ameriška nošnja na pasu, ko miss Virgina
 nese 8 centov (1400 kilo), držeč se po konci.
 1. prostor 20 kr., II. prostor 10 kr.
 Predstave bodo v nedelje od 2. ure popoludne
 do 9. ure zvečer.
 Ob delavnikih od 4. ure popol. do 9. ure zvečer.
 Za mnogobrojni obisk se priporoča (702—3)
 F. A. HENTSCHEL iz Draždan.

Načelnístvo užitinske zadruge v Ribnici na Dolenjskem
 išče
izurjenega dacarja
 z mesečno plačo 50 gld. in povračilo pisarnih stroškov.
 Položiti ima najmanj 1.0 gld. kaviče. Prošnje do 30. dne
 septembra t. l. na podpisane.
 (705—2) Fran Podboj,
 načelnik.

Najboljša
Brnska sukna
 razpošilja po tovarniških
 cenah
 tovarniška zaloga sukna
SIEGEL-IMHOF
 v Brnu.
 Za elegantno
 jesensko ali zimsko
 moš o obleko
 zadosti je 1 odrezek v dol-
 gosti 3-10 metra, to je 4 Dun-
 vatli. 1 odrezek velja:
 — gl. 4.80 iz navadne
 — gl. 7.75 iz fine
 — gl. 10.50 iz jako fine
 — gl. 12.40 iz najfinejše
 (621) **pristne** (7)
ovčje volne.
 Nadalje so v največji izbiri:
 s svilu pretkana grebenasta
 sukna, blago za ogrtače, pal-
 merston in boy za zimske
 suknje, loden za lovec in
 ekonomne, peravične in tsa-
 king za salonske obleke, —
 sukno za ženske obleke itd.
 Za dobro blago in točno
 depozitiranje se jamči.
 Uzorec zastoj i franko.

Lastne zaloge v tuzemstvu:
 Dunaj, Budimpešta, Praga, Levov, Gradec, Trst.

R. DITMAR NA DUNAJI.
 Največja tovarna za svetilnice v Evropi.
 (Ustanovljena 1840.)

Lastne zaloge v inozemstvu:
 Berlin, Monakovo, Milan, Rim, Lyon, Varšava, Bombay.

DITMAR-JEVE SVETILNICE

R. DITMAR-JEVA
 Dun. bliskovna svetilnica 30"
 svetilna sila 105 sveč.
 Fonometrično izmerila gospoda
 Dr. L. Weber, kralj. profesor na vseučilišču v Bratislavi.
 Dr. R. Benedikt, docent na tehniki na Dunaji.
 R. Ditmar-jeva Dunajska bliskovna svetilnica
 so spodaj
 užiga, regulira in ugasuje.

R. DITMAR-JEV
 Brilantni meteorni svetilec
 s kroglastim plamenom.
 Velikosti: 15", 20", 25", 30", 35", 45"
 Svetilna sila: 31 50 70 87 138 157 sveč
 za
 mizne in viseče svetilnice, lestence, sten-
 ske svetilnice, zaprte svetilnice itd.

Solnčni svetilec 15" in 18"
 davno preverjena sistema za mizne, viseče in stenske
 svetilnice.

Vse steklene stvari,
 ki so potrebne za petrolejske svetilnice, — v največji
 izbiri.

Mizna svetilnica z brilantnim
 meteornim svetilcem.

Se posebno opozarja. Posrečilo se mi je še bolj dovršiti svoje lani izumljene meteorske svetilce (s kroglastim plamenom), ki so dosegli velikanski uspeh v tuzemstvu in povsod v inozemstvu, njihovo svetilno silo še povečati, ravnanje z njimi pa napraviti enostavnejše, da se (15", 20" in 30") lahko prižgejo, ko se proč vzame svetilničen venec, ne da bi se moral proč vzeti še cilindar, tulpa ali pa strešica. (Glej podobo.)

Ilustracije in ceniki pošljejo se takoj zastoj in franko.

Ditmar-jeve svetilnice ima skoro vsaka boljša trgovina s svetilnicami na prodaj.

Tovarna znamka.